

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA
GOSPODARSTVA

PRIJEDLOG UREDBE O OSNIVANJU
ŠUMARSKE SAVJETODAVNE SLUŽBE

Zagreb, lipanj 200

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE UREDBE

Članak 12. stavak 2. Zakona o ustanovama (»Narodne novine«, broj 76/93, 29/97 i 47/99 - ispravak), i članak 68. stavak 2. Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 140/05)

II. OBRAZLOŽENJE UREDBE

Šume u Hrvatskoj pokrivaju 2,5 milijuna hektara ili oko 44 % površine. Čine ih različiti ekosustavi, uključivši nizinske, obalne i planinske šume. Oko 80 % šuma u vlasništvu je države, a preostalih 20 % su u privatnom vlasništvu i uglavnom se koriste za proizvodnju ogrjevnog drva. Privatnim šumama u Hrvatskoj (cca 500.000 hektara površine) gospodari blizu 600.000 vlasnika. Šumski posjed prosječne je veličine 0,76 ha, a procijenjena drvena masa iznosi oko 80 m³/ha, s trendom pada zalihe, što znatno zaostaje za onom u državnim šumama koja iznosi 190 m³/ha.

Šume imaju važno mjesto u gospodarstvu Hrvatske i sa stajališta vrijednosti drveta i ostalih šumskih proizvoda. Smjernice razvoja šumarstva u okolnostima politike EU, značaja šumskih ekosustava u Kyoto protokolu i sve veća opterećenost raznim štetnim čimbenicima daju šumarskoj politici posebnu dimenziju u koju se treba uklopiti šumarska politika i strategija razvoja šumarstva naše zemlje bez obzira na strukturu vlasništva.

Vlasnici privatnih šuma u najvećem broju slučajeva pripadaju starijoj populaciji seoskog stanovništva, mnogi ne vode brigu o svom šumskom posjedu, ili više nemaju prebivalište u mjestu gdje im je šuma. Mladi šumoposjednici nisu zainteresirani za ulaganja i bavljenje šumom. Informiranost privatnih šumovlasnika i javnosti o šumarstvu u RH je vrlo loša, edukacije ne postoje, a komunikacije tijela vlasti i šumovlasnika nema. Komunikacija šumovlasnika je sve slabija i sa stručnjacima, djelatnicima Hrvatskih šuma, koji imaju javne ovlasti dozvoliti sjecu šumovlasnicima i izdati popratnu dokumentaciju za drvene sortimente.

Sve nabrojano rezultira nezainteresiranošću vlasnika za svoj šumski posjed, vodi daljoj devastaciji privatnih šuma i umanjenju drvene zalihe. Javlja se princip gospodarenja putem jednokratnog užitka vrednije drvene mase uz prepuštanje preostale površine spontanom razvoju. Buja nekontrolirana i bespravna sjeca, razvija se crno poduzetništvo trženja drvom. Problem negospodarenja privatnim šumama, kao i nedostatak podataka o površini, drvnj zalihi, posjednicima privatnih šuma, onemogućuje donošenje strateških planskih odrednica održivog razvoja, posebice u ruralnim područjima. Podržavanjem ovakvog stanja šume šumoposjednika nisu u funkciji gospodarskog razvitka, posebice razvitka ruralnih područja.

Vlada Republike Hrvatske je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva 2004. godine ustrojila Odjel za privatne šume, koji je krajem te godine počeo s radom na sređivanju stanja u privatnim šumama, prvenstveno izradi baza podataka i zakonodavnog okvira u tom sektoru.

Stupanjem na snagu novog Zakona o šumama, sve evidencije, obime sjeca, planiranja, kapitalnih ulaganja, provođenja zaštite, potpora, edukacije i institucionalne podrške šumoposjednicima, prelaze u nadležnost državne javne ustanove – Šumarske savjetodavne službe, čiji će se rad financirati u najvećem dijelu iz Državnog proračuna. Predviđeno je da ova ustanova djeluje putem ispostava ili ureda na cijelom teritoriju RH na sličan način kao i u ostalim zemljama u okruženju. Također je novim Zakonom o šumama predviđeno sudjelovanje šumovlasnika u izradi šumskogospodarskih planova za njihove šume, organizirano djelovanje putem udruga i uz pomoć jedinica lokalne i područne samouprave, što je doprinos decentralizaciji i uključivanju javnosti u problematiku očuvanja i gospodarenja šumama i šumarstva kao važne sastavnice ruralnog razvitka, zaštite okoliša i gospodarstva. Šumarskoj savjetodavnoj službi, osnovne će zadace biti javne ovlasti (doznake, izdavanja popratnica, označavanja i vođenja evidencija), savjetovanja, edukacije i po potrebi organiziranje šumarskih radova u privatnim šumama.

Poboljšano gospodarenje šumama može povećati proizvodnju dobara i usluga, pomažući na taj način stvaranje dodatnih radnih mjesta i dohodaka, te dodatnih vrijednosti. Šumskim dobrima, budući su obnovljivi resursi, moguće je gospodariti na održiv način u skladu s načelima očuvanja okoliša,

promicanje kojeg će biti glavna zadaca Šumarske savjetodavne službe. Sredstva uplacena za opcekorisne funkcije šuma na poseban racun Trgovackog društva raspodjeljuju namjenski, za gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu, prema propisu kojeg donosi ministar, uz kontrolu odnosno upravni i inspekcijski nadzor Ministarstva.

S obzirom na prikazane organizacijske promjene i promjene finansijske prirode ovom je Uredbom predviđeno osnivanje Šumarske savjetodavne službe, te prebacivanje upravnopravnih i administrativnih poslova vezanih za međunarodnu suradnju, motrenja i pracenja stanja te prilagodbu EU na institucije koje se financiraju iz Proracuna. Postojeći propisi koji su za cilj imali unaprjeđenje gospodarenja privatnim šumama pokazali su se neprovedivima, jer su bili utemeljeni na administrativnim modelima prisile te se odnos zakonodavca prema privatnim šumoposjednicima novim Zakonom temelje na slijedecem:

- zainteresirati šumoposjednika za povećanje drvne zalihe i održivo gospodarenje šumama na tržišnim nacelima, uz ocuvanje opcekorisnih funkcija šume;
- poticati šumoposjednike na suradnju sa šumarskim strucnjacima, primjenu šumarskih dostignuca, okrupnjavanje posjeda i udruživanje.

Pozitivne odnose šumovlasnika prema šumi poticati će država iz sredstava dobivenih uplatom za OKFŠ, sa ciljem ocuvanja i unapređenja nacionalnog šumarstva.

Potreba za osnivanjem Šumarske savjetodavne službe proizlazi i iz temeljnih odredbi Uredbe o potporama ruralnom razvoju (Uredba EZ 1698/2005) od strane Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, točke:

(13) kako bi se postigao cilj poboljšanja konkurentnosti poljoprivrednih i šumarskih sektora važno je stvoriti jasne strategije usmjerene povećanju i prilagodbi ljudskog potencijala, fizickog potencijala i kakvoce poljoprivredne proizvodnje;

(14) s obzirom na ljudske potencijale potrebno je omogućiti niz mjera vezanih uz obuku, informacije i širenje znanja, ustrojavanje mladih poljoprivrednika, rano umirovljenje poljoprivrednika i radnika na poljoprivrednim dobrima, korištenje savjetodavnih službi za poljoprivrednike i posjednike šuma te uspostavljanje uprave poljoprivrednih dobara, službi za pomoc poljoprivrednim dobrima te savjetodavnih službi za poljoprivredna dobra kao i za šumarstvo;

(18) ako poljoprivrednici i posjednici šuma koriste usluge službi za upravljanje i savjetovanje, to će im pomoci unaprijediti održivo upravljanje njihovim gospodarstvima;

(19) ustrojavanje upravljanja farmom, pomoci za farme i savjetodavne službe za poljoprivrednike i posjednike šuma pomaže im prilagoditi, poboljšati i olakšati upravljanje i poboljšati opce rezultate njihovih gospodarstava daljnjim unapređivanjem ljudskog potencijala koji djeluje u sektorima poljoprivrede i šumarstva.

(32) šumarstvo je sastavni dio ruralnog razvoja i potpora održivom korištenju zemljišta trebala bi obuhvacati održivo upravljanje šumama i njihovom višefunkcionalnom ulogom. Šume donose višestruku korist: daju sirovine za obnovljive i okolišu prihvatljive proizvode i igraju važnu ulogu u gospodarskom blagostanju, biološkoj raznolikosti, globalnom kruženju ugljika, ravnoteži voda, kontroli erozije i prevenciji prirodnih opasnosti, a nude i društvene i rekreacijske uloge. Mjere u šumarstvu potrebno je usvojiti u Zajednici i državama članicama na međunarodnoj razini u svjetlu zadanih pothvata, a trebale bi biti zasnovane na nacionalnim i podnacionalnim programima država članica ili istovjetnim instrumentima, koje u obzir uzimaju obveze nastale na Ministarskim konferencijama o zaštiti šuma u Europi.

Clanak 20. Uredbe, pod a) (iv) i (v) također propisuje korištenje savjetodavne službe za posjednike šuma te također ustrojavanje savjetodavne službe za posjednike šuma.

III OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE UREDBE

Za provedbu odredbi ove Uredbe sredstva su osigurana za 2006. godinu u iznosu od 1.500.000 kuna (za osnivanje i početak rada), a za 2007., 2008. i 2009. godinu kako je to prikazano u PFU obrascu. Predviđeno je povećanje sredstava za svaku narednu godinu, kako se služba bude razvijala. Ulaskom u EU predviđen je postepeni prelazak na tržišno gospodarenje, te bi se udio sredstava iz Proracuna trebao smanjivati, i svesti se na plaćanje u cijelosti javnih ovlasti doznake, izdavanja popratnica i vođenja propisanih evidencija za privatne šume, za usluge savjetovanja vlasnika šuma djelomično se plaćati kroz potpore, a dio usluga financirati se u potpunosti na tržištu (projekti, provođenje planova gospodarenja, revirnicki poslovi i sl.).

IV PRIJEDLOG TEKSTA UREDBE

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 12. stavka 2. Zakona o ustanovama (»Narodne novine«, broj 76/93, 29/97 i 47/99 - ispravak), a u svezi s člankom 68. stavkom 2. Zakona o šumama („Narodne novine“, broj 140/05) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2006. godine donijela

UREDBU O OSNIVANJU ŠUMARSKE SAVJETODAVNE SLUŽBE

Članak 1.

- (1) Ovom se Uredbom osniva Šumarska savjetodavna služba (u daljnjem tekstu: Služba) kao specijalizirana javna ustanova za obavljanje poslova dijela javnih ovlasti te unapređenja gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u šumama šumoposjednika.
- (2) Služba iz stavka 1. ovoga članka posluje pod nazivom „Šumarska savjetodavna služba“, i djeluje putem podružnica koje će se osnovati statutom Službe.
- (3) Sjedište Službe je u Zagrebu.

Članak 2.

- (1) Osnivac Službe je Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivaca obavljat će Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- (2) Služba ima svojstvo pravne osobe, s pravima i obvezama propisanim ovom Uredbom, drugim zakonima i statutom Službe.
- (3) Služba se upisuje u sudski registar ustanova.

Članak 3.

- (1) Djelatnost Službe cine slijedeci poslovi i zadaci:
 1. vođenje evidencije o šumama šumoposjednika i o poslovima iz djelatnosti;
 2. provođenje javnih natjecaja za izradu programa gospodarenja šumama;
 3. predlaganje Ministarstvu odobrenja programa gospodarenja šumoposjednika;
 4. sudjelovanje u izradi akata zaštite od požara šuma i šumskog zemljišta šumoposjednika;
 5. izrada operativnih i godišnjih planova sanacije i biološke obnove šuma šumoposjednika;
 6. predlaganje smjernica gospodarenja i pracenje provedbe programa gospodarenja šumoposjednika;
 7. za šumoposjednike organiziranje izvođenja šumarskih radova putem licenciranih izvodaca, ako ih šumoposjednik sam ne obavlja;
 8. nakon izvođenja šumarskih radova skrb o provedbi šumskoga reda;
 9. organiziranje nabave šumskih sadnica i sjemena za obnovu šuma i pošumljavanje;
 10. pripremanje strucnih podloga za izgradnju šumske infrastrukture te protupožarnih prosjeka za šume šumoposjednika;
 11. planiranje i pracenje održavanja šumskih prometnica u šumama šumoposjednika;
 12. izvješćivanje Instituta o pojavi štetnih organizama te na temelju naredbe organiziranje provođenja mjera zaštite šuma putem ovlaštenih osoba;
 13. organiziranje osposobljavanja šumoposjednika za izvođenje jednostavnijih šumarskih radova;

14. organiziranje i pripremanje šumoposjednika za korištenje sredstava iz međunarodnih fondova namijenjenih razvoju šumarstva i ruralnom razvitku;
 15. izrada prijedloga opsega nužne doznake stabala u šumama šumoposjednika za koje nisu izrađeni programi gospodarenja;
 16. neposredno ili putem licenciranih osoba izvođenje doznake stabala u šumama šumoposjednika, obilježba drveta i ostalih šumskih proizvoda te izdavanje popratnice, u postupku izdavanja lokacijske dozvole utvrđivanje posebnih uvjeta za izgradnju šumske infrastrukture i/ili građevina planiranih dokumentom prostornog uređenja, to jest odlučivanje o upravnim stvarima iz članka 30. stavka 3., članka 31. stavka 4. i članka 37. stavka 5. Zakona o šumama;
 17. izrada i predlaganje Ministarstvu na odobrenje Operativnog godišnjeg plana za šume šumoposjednika;
 18. davanje savjeta o gospodarenju šumama, te organiziranje stručnih edukacija, radionica i seminara iz područja šumarstva za šumoposjednike;
 19. prikupljanje podataka o šumskim požarima u šumama šumoposjednika i dostavljanje Ministarstvu;
 20. planiranje korištenja i vođenje postupka ostvarivanja prava na sredstva iz naknade za korištenje opcekorisnih funkcija šuma za izvršene radove u šumama šumoposjednika;
 21. na zahtjev šumoposjednika organiziranje prodaje njihovih šumskih proizvoda;
 22. sudjelovanje u izradi i provođenju projekata ruralnog razvitka iz područja šumarstva za jedinice regionalne, odnosno lokalne samouprave.
 23. obavljanje i drugih poslova utvrđenih Zakonom o šumama.
- (2) Služba ne može mijenjati djelatnost bez suglasnosti osnivača.

Članak 4.

Tijela Službe su: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće.

Članak 5.

- (1) Radom Službe upravlja Upravno vijeće Službe.
- (2) Upravno vijeće Službe čine predsjednik i dva člana.
- (3) Predsjednika i članove Upravnog vijeća Službe imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) iz redova istaknutih stručnjaka iz područja šumarstva, na prijedlog Ministarstva.
- (4) Predsjednik i članovi Upravnog vijeća Službe imenuju se na četiri godine.
- (5) Predsjednik i članovi Upravnog vijeća Službe mogu biti razriješeni i prije isteka mandata na prijedlog Ministarstva.

Članak 6.

- (1) Upravno vijeće donosi statut kojega potvrđuje Ministarstvo.
- (2) Upravno vijeće Službe donosi godišnji program rada i prati njegovo izvršenje, akt o unutarnjem ustroju i načinu rada, akt o placama i naknadama zaposlenika, proračun prihoda i rashoda službe, program rada i razvoja Službe, odlučuje o kupnji, prodaji ili terećenju nekretnina u vlasništvu Službe, odlučuje o zaduživanju Službe, te odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim statutom Službe.

Članak 7.

- (1) Radom Službe rukovodi ravnatelj, kojeg imenuje i razrješava Vlada na prijedlog Ministarstva.
- (2) Ravnatelj Službe imenuje se na vrijeme od četiri godine.
- (3) Ravnatelj Službe može biti razriješen i prije isteka mandata, na prijedlog Ministarstva.

Clanak 8.

Ravnatelj Službe rukovodi Službom, zastupa i predstavlja Službu i odgovoran je za njezin rad, te u sklopu prava i dužnosti utvrđenih ovom Uredbom organizira i osigurava zakonito i učinkovito obavljanje poslova iz djelokruga rada Službe, predlaže Upravnom vijeću Službe donošenje akata iz njegove nadležnosti, izvršava odluke Upravnog vijeća Službe, te obavlja i druge poslove koji su mu statutom i drugim aktom stavljeni u nadležnost.

Clanak 9.

Ravnatelj Službe ima jednog ili više pomoćnika koje imenuje i razrješava Upravno vijeće na prijedlog ravnatelja.

Clanak 10.

(1) Stručno vijeće Službe čini devet članova i to: dva predstavnika Ministarstva, jedan predstavnik Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, jedan predstavnik Šumarskog instituta, Jastrebarsko, jedan predstavnik trgovačkog društva „Hrvatske šume“ d.o.o., dva predstavnika udruga šumovlasnika i dva predstavnika Službe.

(2) Članovi Stručnog vijeća Službe ne mogu biti članovi Upravnog vijeća Službe.

(3) Imenovanje, zadaci i način rada Stručnog vijeća Službe utvrđuju se statutom Službe.

Clanak 11.

(1) Sredstva za osnivanje i početak rada Službe osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu u iznosu od 1.500.000 kuna, na poziciji Ministarstva.

(2) Sredstva za poslovanje i rad Službe, Služba pribavlja iz Državnog proračuna i obavljanjem vlastite djelatnosti.

(3) Služba može stjecati sredstva i iz drugih izvora, donacijom, pomoći i na drugi način sukladno propisima i aktima Službe.

Clanak 12.

Služba je obveznik primjene propisa koji uređuju područje proračunskog racunovodstva i financijskog izvješćivanja u proračunskom racunovodstvu.

Clanak 13.

(1) Služba ne može bez suglasnosti Ministarstva steci, opteretiti ili otuditi nekretnine ili drugu imovinu, čija je pojedinačna vrijednost veća od iznosa utvrđenog statutom Službe.

(2) Služba ne može bez suglasnosti Ministarstva ugovoriti niti druge poslove, čija vrijednost prelazi iznos određen statutom Službe.

(3) Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Službe.

Clanak 14.

(1) U roku od 30 dana od dana na stupanja na snagu ove Uredbe, Vlada će imenovati članove Upravnog vijeća Službe.

(2) Upravno vijeće Službe dužno je u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe, donijeti Statut i opće akte za rad Službe.

Clanak 15.

Do imenovanja ravnatelja iz clanka 7., stavka 1. ove Uredbe, poslove s ovlastima privremenog ravnatelja, obavljat ce osoba koju ce imenovati Vlada u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Clanak 16.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, _____ 2006.

Predsjednik

dr. sc. Ivo Sanader, v. r.

V. OBRAZLOŽENJA POJEDINIH CLANAKA UREDBE

Uz članak 1.

Ovim se člankom definira kakva se ustanova Uredbom osniva, naziv ustanove, te da sjedište ustanove bude u Zagrebu. Predloženo je da ustanova javna, da prava i dužnosti osnivaca obavlja resorno ministarstvo, to jest Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, te da ustanova obavlja poslove u gospodarenju šumama šumoposjednika kao javne ovlasti.

Uz članak 2.

Ovim člankom regulira se osnivač ustanove – Vlada Republike Hrvatske, pravna osobnost, propisi i akti kojima će se regulirati prava i obveze ustanove, kao i registar u koji se upisuje.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuju se djelatnosti službe, to jest koje poslove i zadatke će ona obavljati, kao i da se djelatnost propisana Uredbom, Statutom ustanove i Zakonom o šumama ne može mijenjati bez suglasnosti osnivaca.

Uz članak 4.

Propisuju se tijela ustanove.

Uz članak 5.

Ovim člankom definirane su ovlasti i broj članova Upravnog vijeća službe, tijela koja imenuju i razrješuju članove Upravnog vijeća Službe, na čiji prijedlog, te trajanje njihova mandata.

Uz članak 6.

Člankom se propisuje koje akte donosi Upravno vijeće službe, o kojim stvarima odlučuje, te da će se Statutom utvrditi i druga pitanja o kojima Upravno vijeće odlučuje.

Uz članak 7.

Ovim člankom definirano je da radom službe rukovodi ravnatelj, tijelo koje ga imenuje i razrješuje, na čiji prijedlog, te trajanje njegova mandata.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuju se ovlasti, odgovornosti i poslovi ravnatelja Službe koji su mu stavljeni u nadležnost.

Uz članak 9.

U ovom članku definira se mogućnost i način imenovanja i razrješenja pomoćnika ravnatelja Službe.

Uz članak 10.

Ovim člankom definiran je sastav članova Stručnog vijeća Službe, te da će imenovanje, zadaci i način rada Stručnog vijeća biti utvrđeni statutom Službe.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisuje se izvori sredstava za rad Službe, gdje su sredstva pozicionirana unutar Državnog proračuna RH.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se način upotrebe djelatnošću eventualno ostvarene dobiti.

Uz članak 13.

Ovim clankom regulirano da stjecanje, opterećivanje ili otuđenje nekretnina ili druge imovine Služba ne može izvršiti bez suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, kao ni ugovarati poslove u iznosu većem od utvrđenog statutom Službe, te o obvezama Službe.

Uz članak 14.

Clankom je propisan rok u kojem će Vlada RH imenovati članove Upravnog vijeća Službe, te u kojem je roku Upravno vijeće dužno donijeti Statut i opće akte za rad Službe.

Uz članak 15.

Ovim clankom propisano je da će do imenovanja ravnatelja putem Vlade RH, poslove privremenog ravnatelja obavljati osoba koju imenuje Vlada, te u kojem roku je dužna tu osobu imenovati.

Uz članak 16.

Ovim clankom propisuje se dan stupanja na snagu Uredbe.